

राजस्थान राज्य शैक्षिक अनुसंधान एवं प्रशिक्षण परिषद्, उदयपुर
(पाठ्यचर्या, पाठ्यपुस्तक, सामग्री निर्माण एवं मूल्यांकन प्रभाग)

प्रारंभिक शिक्षा पूर्णता प्रमाण-पत्र परीक्षा 2023
नमूना प्रश्न पत्र

कक्षा-8

विषय – संस्कृत (95)

अवधि-2.30 घंटे

पूर्णांक 80

बहुविकल्पात्मकप्रश्नाः 1 तः 8 पर्यन्तम्

निर्देशः – उचित-उत्तरस्य क्रमांशरं कोष्ठते लिखन्तु।

प्रश्न-1 क् ख् ग् – इत्येषामुच्चारणस्थानमस्ति-					1
(अ) मूर्धा	(ब) कष्ठः	(स) दन्ताः	(द) ओष्ठौ	()	
प्रश्न-2 अङ्गविकारे विभक्तिः भवति-					1
(अ) तृतीया	(ब) चतुर्थी	(स) पञ्चमी	(द) सप्तमी	()	
प्रश्न-3 समासः भवति –					1
(अ) द्विविधः	(ब) त्रिविधः	(स) चतुर्विधः	(द) सप्तविधः	()	
प्रश्न-4 देवलस्य कन्या आसीत् –					1
(अ) सुवर्चला	(ब) माया	(स) लता	(द) लोपामुद्रा	()	
प्रश्न-5 प्रथमसंस्कारः अस्ति –					1
(अ) गर्माधानम्	(ब) नामकरणम्	(स) चूडाकर्म	(द) विद्यारम्भः	()	
प्रश्न-6 'कुँआ' इति शब्दस्य संस्कृते शब्द अस्ति –					1
(अ) स्तम्भः	(ब) अट्टः	(स) कूपः	(द) द्वारम्	()	
प्रश्न-7 पितामहस्य पिता कथ्यते –					1
(अ) पितृव्यः	(ब) जामाता	(स) प्रपितामहः	(द) प्रपितामही	()	
प्रश्न-8 सर्वे वयं भवाम।					1
(अ) स्वस्थाः	(ब) रुग्णाः	(स) जीर्णाः	(द) वृद्धाः	()	

अतिलघूरात्मकप्रश्नाः 9 तः 16 पर्यन्तम्।

प्रश्न-9- रिक्तस्थाने पूरयन्तु – 3×1=3

(दोषगुणाः, आचारहीनं, दुहिता)

(अ) यथैवात्मा तथा पुत्रः पुत्रेण समा।

(ब) न पुनन्ति वेदाः।

(स) संसर्गजाः भवन्ति।

प्रश्न-10 – सुमेलयन्तु

3×1=3

घटनाक्रमाः		वर्षाणि
(अ) डॉ. कलाममहोदयस्य निधनम्	–	2015
(ब) कल्पनायाः जन्म	–	1993
(स) विमानचालकशालयां सुनीतायाः चयनम्	–	1961

प्रश्न-11 अधोलिखितवाक्यभ्यः विशेषणपदानि विशेष्यपदानि च चित्वा रिक्तस्थानेषु लिखन्तु – 3×1=3

वाक्यानि	विशेषणपदानि	विशेष्यपदानि
(अ) उन्नतः पर्वतः अस्ति ।
(ब) चञ्चला लक्ष्मीः अस्ति ।
(स) चतुरं मित्रम् अस्ति ।

प्रश्न-12 गुणनकोष्ठकम् लिखन्तु – 3×1=3

(अ) एकादशानां नव ।
(ब) त्रयोदशानां द्वे ।
(स) पञ्चदशानां षट् ।

प्रश्न-13 कोष्ठकेषु प्रदत्तरूपेषु उचितेन रूपेण रिक्तस्थानानि पूरयन्तु – 3×1=3
(कास्मिंश्चित्, काञ्चित्, केचित्)

(अ) भारतीयः वैज्ञानिकाः जगत्प्रसिद्धाः सन्ति ।
(ब) माधुरी वित्तकोषे अधिकारिणी अस्ति ।
(स) अहं नर्तकीम् अभिनन्दामि ।

प्रश्न-14 एकस्मिन् वर्षे कति मासाः भवन्ति ? 3
उत्तरम्
.....
.....

प्रश्न-15 जीवनस्य लक्ष्यम् किम् अस्ति ? 3
उत्तरम्
.....
.....

प्रश्न- 16 आम्लं द्राक्षाफलम् इति कः कथयति ? 3
उत्तरम्
.....
.....

लघूत्तरात्मकप्रश्नाः 17 तः 22 पर्यन्तम् ।

प्रश्न-17 'भारत' शब्दस्य कोऽर्थः भवति ? 4
उत्तरम्
.....
.....

प्रश्न-18 गम्धातोः लट्लकारस्य रूपाणि लिखन्तु – 4
उत्तरम् – पुरुषः एकवचनम् द्विवचनम् बहुवचनम्

.....
.....
.....

प्रश्न-19 रेखांकितपदे अशुद्धिसंशोधनं कुर्वन्तु -

4×1=4

(अ) त्वां गृहं कुत्र अस्ति ?

उत्तरम् -.....

(ब) पिकाः वृक्षेभ्यः कूजन्ति ।

उत्तरम् -.....

(स) अहं पाठेन पठामि ।

उत्तरम् -.....

(द) रामः कर्णं बधिरः अस्ति ।

उत्तरम् -.....

प्रश्न-20 धातु प्रत्ययौ पृथक-पृथक कृत्वा लिखन्तु

4×1=4

उत्तरम् - शब्दः धातुः प्रत्ययः

(अ) मननीयम्

(ब) खेलनीयम्

(स) भ्रमितव्यम्

(द) चलितव्यम्

प्रश्न-21 संधिविच्छेदः क्रियताम् -

4×1=4

उत्तरम् - शब्दः संधिविच्छेदः

(अ) कश्चित्

(ब) विष्णुस्त्रायते

(स) योऽपि

(द) रामोवदति

प्रश्न-22 प्रश्नपत्रातिरिक्तात् पाठ्यपुस्तकात् द्वौ श्लोकौ लिखन्तु ।

2×2=4

उत्तरम् (i)

(ii)

निबन्धात्मकप्रश्नाः 23 तः 25 पर्यन्तम् ।

प्रश्न-23 अ इ उ ण् तः प्रारभ्य चतुर्दशमाहेश्वरसूत्राणि लिखन्तु ।

8

अथवा

संस्कृतेस्वरव्यञ्जनान् पृथक-पृथक कृत्वा लिखन्तु

उत्तरम्

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

